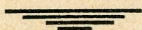

НАША ПОШТА

NAŠA POŠTA

САДРЖАЈ

Међународна академија пошта и телекомуникација. — Уредба о организацији п. т. струке. — Из прошлости. — Администрација - Анкета. — Pošta (njene funkcije) u privredi i pravi. — Побољшање п. т. саобраћаја у Зетској бановини. — Пилот-телефонискиња. — Поштански ваздушни саобраћај. — Филателија. — У страним земљама. — Персонална питања. — Напредак железница. — Читуља. — Casopisi i listovi. — Одговори. — Ilustrovani p. t. kalendar.

Правилно схваћена мисао југословенска решава сама собом све проблеме које смо пренели као трагове нашег засебног подвојеног живота у прошлости, јер Југославија не значи само пуно јединство народно, целине и јачине наше отаџбине, она значи и пуну једнакост и правду за свакога, пуну једнакоправност и једнаку бригу за све крајебе, она искључује свачију преблост.

Д-р МИЛАН СРШКИЋ
претседник Министарског савета

НАША ПОШТА излази сваког месеца.

Претплата: 40 д. за годину, 20 д. за пола године.
Шаље се Администрацији „Наше поште“ преко Пошт. штедионице на чековни рачун бр. 53.888.

Просветно подизање народа у духу југословенске идеје и у циљу изграђивања јединствене југословенске народне културе треба да се заједно са етичким и физичким васпитањем складно и систематски спроводи у школи и ван ње.
Ј. Н. С.

Пријатељства може бити само међу добрима.

ЦИЦЕРОН

Што је од почетка сакато, не може у току времена оздравити.

ПАУЛУС

Уколико сте моћнији, утолико умереније морате се влашћу служити.

ЛИВИУС

Неправда, сиромаштво, страх су узроци брига Европе и њеног очекивања новог рата.

Нека би Америка показала Европи најбољи пут ка бољитку и напретку, који ће ова наћи само ако схвати потребу братских односа народа на континенту међу собом и са осталим цивилизованим светом. Оваква лекција нам је у овоме тренутку неопходно потребна.

ЛОЈД ЏОРџ

DUŽNICI

se mole da dug izmire. U interesu svojem i struke
U protivnom, bićemo prinuđeni da nastavimo objav-
ljivanje dužnika.

МЕЂУНАРОДНА АКАДЕМИЈА ПОШТА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА

Одбор за стварање Академије, у Београду. Крунска 29, продужује своју акцију. У штампи је књига г. др. Шоћа, у којој ће бити приказано што је до сада постигнуто као и што претстоји да се уради у новој фази пословања.

Нови чланови Одбора су г. г.: д-р Богдан Гавриловић, председник Краљ. српске академије наука, сенатор; д-р Милан Стојадиновић, председник Ротари клубова Југославије, министар финансија у пензији; Радомир Клајић, председник Есперантског друштва у Београду.

Француско п. т. књижевно друштво у Паризу, под заштитом Министра пошта и телеграфа, изразило је пристанак на стварање Академије. Друштво је приступило оснивању француског одбора Академије.

Конгрес есперантиста Југославије изгласао је ову резолуцију:

„Конгрес есперантиста краљевине Југославије, одржани у Београду 4 и 5 јуна 1933, уз учешће претставника из Сједињених Америчких Држава, Канаде, Француске, Немачке, Швајцарске Пољске, Маџарске, Румуније и Нигерије, а по примеру Лиге п. т. есперантиста са претставницима 42 земље као и Конгреса југословенских есперантиста у Славонском Броду, изјављује своје одобравање и пристанак на предлог о стварању Академије, како с обзиром на њен универзални значај тако и на уважање које Одбор за стварање Академије, у Београду, указује есперантском покрету.“

УРЕДБА О ОРГАНИЗАЦИЈИ П. Т. СТРУКЕ

Пројекат „Уредбе о организацији п. т. т. службе“, израђени у Управи пошта и телеграфа, усвојен од г. Министра саобраћаја, добио је и сагласност Мин. савета. Као што смо писали у св. за јул, по § 48 т. 1 Фин. закона за 1933/4 још се мора добити сагласност финансиских одбора Народне скупштине и Сената.

Пројекат Уредбе, колико нам је познато, задржава старински назив Управа пошта и телеграфа, на челу које стоји помоћник министров и пет начелника одељења. О самој Уредби моћи ћемо расправљати кад буде предата јавности. Њом ће се, најзад, привести крају дело започето 8 децем

бра 1930, кад је п. т. струка одвојена од Грађевина и прешла у Саобраћај. Дело које се могло извести и пре коју годину, јер је Министар саобраћаја био овлашћен Законом од 8 децембра 1930, којим је промењен Закон о уређењу врховне држ. управе и Закон о устројству Мин. грађевина, да, у сагласности са председником Мин. савета, пропите све Уредбе за извршење истога Закона („П. т. весник“ за 1930 стр. 477).

Зашто то није урађено и колико је то штете донело, нећемо нарочито расправљати у овој прилици. Ако не пре, анали п. т. струке бавиће се тим периодом, „текућих послова“, о којему је писано на страницама п. т. часописа, док копрену није подигао познати правник и п. т. стручњак г. Шипуш (св. за септембар 1933). Чланак г. Шипуша, вишег саветника министарства, је и откриће које брани интерес струке и особља. Част је струци која има управљаче који општи интерес уздижу изнад личних погодности.

ИЗ ПРОШЛОСТИ

Државном Совјету Сербскому Милош Теодоровић Обреновић Књаз Србски

Из побуђенија, што је кроз отечество наше Европа пут трговином и званичним дјелима отворила, а и осим тога желећи, да се у земљи нашој вообште пошта добро уреди, постављам ја данас, мог надворног Совјетника Јакова Јакшића, Надзиратељем цјеле поште у Србији, поверавајући му сва лица, која у поштанском званију служила буду.

Осведочена ревност његова ко својим делима, касајућима се потреба и славе народа нашега, доказана мудрост и искуство његово у смишљавању и извршенију благополезни планова, но иначе и разумије његово у издавању новаца оправдавају уверење моје, да ће он и ово важно и опште полезно званије са оним достојанством исполњавати, са којим је сва званија своја досадашња к пуном задовољству мом испуњавао.

У Крагујевцу 20 фебруара 1835

№ 498

Милош

Из кабинета Књажевско-Србскога,
По височашој заповести Књажеској

Паун Јанковић

Секретар кабинета Књажеског

Приопћио М. ВУЈАДИНОВИЋ

— П. т. за друга — новчана установа п. т. особља Србије основана је 1888 г. Њен историјат написао је г. Тихомир Караџић, виши саветник, у Пошт. каледару за 1930 г. У извештају Задруге за 1931, који је приказан у „Нашој пошти.“ за мај 1932, оштампани су биланси за десетогодишњи период од 1921 до 1930.

Живот и рад, у свесци од 1 августа, доноси неколико успомена на пок. Милорада Драшковића, министра грађевина, у пошти надлежног, међу којима и ово:

Идући кроз Арбанију (о повлачењу 1916) једног дана ме је ословио гледајући беду неких младих војника:

— Видиш да некеме и заслужена казна користи. Сећаш се кад смо оне поштаре из амбуланте поште, због шверца цигар-папира, по казни преместили пре неколико месеци у Ђукус, Пишкопеју. Ето, та их је казна заштитила ових мука. Шта су ови јадни људи згрешили? Шта наш народ?.. Али све је ово моментално... Снажни смо, издржаћемо...

АДМИНИСТРАЦИЈА

XVI АНКЕТА „НАШЕ ПОШТЕ“

„Наша пошта“ је против застарелих бирократских кврга. У св. за јул-август отворили смо анкету о администрацији. Приказали смо случај „мамутске бирократије“, како је назва генерал Першинг. Шибаћемо недостатке ма где они били. Јер лоша администрација доприноси много штете држави и народу.

Консервативна Велика Британија кажњава неправде које енглески чиновници нанесу и Хиндусима.

Г. Атанасије Шола, сенатор, изјавио је да треба већ једном да се пречишћава ваздух у администрацији.

Југословенска национална странка, која је на влади, у свом програму, поред осталог, истиче потребу да се сложним и заједничким напорима чувају и усавршавају постојеће тековине, културне, економске, социалне и политичке — целокупног народа и да се стварају нове. Спровођење начела државног јединства а у складу са системом децентрализације државне управе и деконцентрације државне власти. Јавну службу треба ослободити крутог бирократизма, упростити методе управе и приближавати их потребама и интересима широких слојева народа. Стварање поштеног, способног и вредног чиновништва; њему се мора осигурати материјална егзистенција према дужностима које врши. Помагање и стварање домаће привреде и индустрије. Просветно подизање народа у духу југословенске идеје и у циљу ства-

рања јединствене југословенске народне културе. Свесна свога словенског карактера, наша држава треба да уложи све снаге да докаже културне и цивилизаторске способности словенске расе.

Привредна секција у свом предлогу о првим мерама за олакшање и ублажење привредне кризе у земљи, тражи да се што пре упрости држ. администрација, тако да се код свију власти послови свршавају брзо и јевтино. По принципу поједностављења и поједностављења садашње управе.

У погледу државних привред. предузећа, програм предвиђа да и кад су та предузећа од државе вођена, морају бити тако организована, да служе искључиво интересима државне и народне целине. Њихово пословање мора бити ослобођено крутих бирократских метода, уз потребну контролу и обезбеђење одговарајућег рентабилитета, прилагођеног потребама народне привреде.

Износимо ова начела, на којима се може и мора заснивати и акција за препород п. т. т. струке. Поље рада је опсежно. Приватна иницијатива особља и његових организација у томе може дати подршке као и наћи потпору званичне стране. На посао. Још има много да се ради и уради. То важи како за службену страну тако и за приватну иницијативу.

Југословенски научник и идеолог, г. д-р Јован Ердљановић, проф. Београдског универзитета, пише у „Животу и раду“:

„Кад год сам путовао по нашем народу, особито по крајевима изван предратне Србије, мени су се врло често — и то баш нарочито зато што сам из Србије — жалили људи, како сељаци тако и варошани, на рђаво поступање држ. чиновника према њима и на неуредност и спорост наше администрације.

Прека је, права насушна, потреба наша да се што пре изведе реформа у државној администрацији.“

Анкета је омогућена, по праву слободне критике, која је одређена и саопштењем Централног пресбирора Претседништва владе, од 17 септембра 1930, које гласи:

Претседник Министарског савета добио је са извесних страна обавештења како се у штампи не може критиковати рад органа државних, бановинских и општинских власти. Обим пободом овлашћени смо објавити: да ником законом, па ни Законом о штампи, објективна критика рада и понашања органа власти није забрањена, већ да је свакоме слободно да може путем штампе слободно износити и указивати на неисправности сваког органа.

власти, наравно под личном одговорношћу за истинитост изношења.

Добра администрација убрзава коло напретка.

Позивамо сараднике и друге који желе или им треба, без обзира на струке, да нам пошљу своје написе и податке.

„Тражити нове методе рада и крчити нове путеве.“

Д-р П. ШОЋ

POŠTA (NJENE FUNKCIJE) U PRIVREDI I PRAVU

— 12 —

Pojam pošt. otpreme obuhvaća sve čine djelatnosti, koje preduzima pošta od momenta preuzimanja pošt. pošiljke (pisma, i sl.) od predavaoca do njezinog izručenja adresatu kao ovlašćenom primaocu, dotično od momenta preuzimanja otpreme ljudi (putnika) do njihove dopreme u odredilište. Predajom pošt. pošiljke nastaje između pošt. zavoda i predavaoca (putnika) na osnovi ugovora privatno-pravni odnos. Na tu jurističku činjenicu ne utječe ni malo okolnost, da je pošta dužna primiti pošt. pošiljku na otpremu, ako odgovara opstojecim pošt. propisima. O pravnoj naravi toga ugovora na otpremu (pošt. ugovora) opstojе podijeljena shvaćanja, i to: a) shvaćanje, koje tomu ugovoru pridaje javno-pravni značaj, a obazire se isključivo na vanjsku formu, i b) shvaćanje, koje taj ugovor smatra privatno-pravnim ugovorom, na kojemu se osniva čitav pošt. promet i pošt. pravo kao takvo. Poteškoće sastoje se u okolnosti, da se poštansko pravo ne može odijeliti od privatnog prava. Kadgod ne opstoji za konkretni događaj pravna norma u specijalnom poštanskom pravu, primenjuje se pravna norma općega privatnog (ne trgovačkog) prava. Tu predleži ugovor o otpremi, a sklapa se, kad predavalac (otprematelj) preda pošt. pošiljku pošt. organu, a ovaj ju primi na otpremu.

U privatnom pravu prepušteno je prema napomeni Roberta Mayer-a u pravilu sklapanje privatnopravnih ugovora uvidavnosti i volji ugovornih stranaka. No u određenim događajima opstoji (Biermann, A. Pollak, Menzel, Nipperdey i dr.) prema opstojecem pravnom poretku obveza na sklapanje ugovora u formi t. zv. prisile kontrahiranja kao na pr. kod željeznica (zaključivanje ugovora o transportu ljudi i robe), javnih skladišta i sl. To vrijedi i za slučaj ako se određeno dobro (stvar) želi otpremiti poštom, a njegovo otpremanje može samo ova preuzeti.

— Nastaviće se —

Prof. d-r EUGEN SLADOVIĆ

ПОБОЉШАЊЕ П. Т. САОБРАЋАЈА У ЗЕТСКОЈ БАНОВИНИ

П. т. струка је у последње време забележила видан успех, у погледу побољшања п. т. саобраћаја у Зетској бановини. Први је потез, отварање директне телефонске везе Београд-Цетиње.

Да би се задовољила једна од нужних потреба овог краја, ради се на успостављању ове директне телефонске везе.

Нова телеф. веза иде преко Подгорице, Пећи и Косовске Митровице. Косовска Митровица даје везу за Скопље, Сарајево и Београд.

Садашња телеф. веза са Београдом за ове крајеве је била скоро без много користи. Пре свега због тога што су се разговори често пута врло тешко обављали и што је веза била нередовна и тешко се добијала из разлога што је она уједно била једина телеф. веза крајева кроз које пролази. А како је Цетиње било крајња тачка, последње је до везе и долазило. Због тога пословни свет овога краја са интересом очекује рад нове телеф. линије.

Други је потез, васпостављање Дирекције пошта и телеграфа Зетске бановине коју је, по предлогу ондашњег Одељења за поште и телеграфе, усвојио г. Никола Узуновић, онда заступник Министра грађевина, 8 децембра 1929, а обезбедио законом од 16 јануара 1930, кад и Дирекције у Београду и Сплиту које су биле одмах и остварене.

Народни посланик за срезове цетињски и барски, г. Гавро Милошевић, секретар Народне скупштине, упутио је г. Министру саобраћаја, 22 априла о. г., претставку: „Као што вам је познато, Законом од 16 јануара 1930 предвиђено је да се на Цетињу, седишту Зетске бановине, васпостави Дирекција пошта и телеграфа, што још није остварено. Цетиње је имало Дирекцију пошта и телеграфа и по уједињењу као сједиште ондашње области. Поред саобраћајних, моралних и политичких разлога, васпоставу Дирекције захтевају и озбиљни интереси државни и народни. Јер од укидања Дирекције наступио је и застој у развијању п. т. т. саобраћаја, који је далеко испод онога што би морао бити у Зетској бановини. Међутим, тај саобраћај нема само локални — Зетске бановине значај већ је од општег значаја понаособ по однос са престоницом и са целином земље.

Конференција народних посланика, банских већника, привредника и претставника радничких установа Зетске бановине подједнако је истакла поменуте разлоге и тражила да се Дирекција успостави као и да се на Цетињу отвори филијала Пошт. штедионице.

У „Правди“ од 21 о. м. публикован је разговор њеног дописника са г. др. Станишићем, баном Зетске бановине, који се исто тако жали да је саобраћај у бановини „рђав, понаособ да се „који пут не можемо телефоном споразумети ни са Улцићем и Баром“ Ви ћете, Господине Министре, најбоље оценити какво је онда стање саобраћаја.

Част ми је напоменути вам да, уколико сам обавештен на Цетињу и у Подгорици леже неупотребљене и неискоришћене станице за радио телеграф. Оне тако пропадају, а држава и народ немају од њих корист која би се могла добити.

Жалио сам се Г. Министру грађевина да Архитектонско одељење Мин. грађевина још није довршило план и предрачун за изградњу Дирекције пошта и телеграфа и п. т. т. станице Цетиње. Г. Министар, др Сркулј је изволио одговорити ми, да је издао наређење да се пројекат доврши,

Дотле, мислим да би Управа пошта и телеграфа могла, по вашем наређењу, приступити даљем послу. Она би могла посредовати да што пре добије пројекат Архитектонског одељења, а до изградње зграде за Дирекцију потражити коју од зграда, каквих има на Цетињу, уз релативно ниску кирију. Чиновништво за Дирекцију Цетиње лако би се рекрутовало из особља Дирекције Сарајево. Расходи би били незнатни. Штавише, мислим да би ти расходи били накнађени не само побољшањем саобраћаја него и повећањем прихода које би од тога проистекло.

Господине Министре, у вашем говору у Нар. скупштини 17 марта т. г., приликом начелне расправе о буџету за ову годину, и сами сте изволели нагласити да саобраћајно стање у Зетској бановини није добро, те да ћете му посветити нарочиту пажњу да се побољша. Та ваша изјава улева ми уверење да ћете и предузети сходне мере и дати наредбе да се послу приступи, Стога ми је част и упутити вам ову претставку, са молбом да јој бисте поклонили пажњу коју заслужује, а као што сте се и сами уверили.“

Министар г. Лазар Радивојевић државнички је оценио важност овог питања и прибавио му повољно решење. Он је, актом од 8 августа о. г. одговорио г. посланику Милошевићу:

„На ваше питање извештавам Вас, да је Министарски Савет одлучио отварање Дирекције пошта и телеграфа на Цетињу. Извођење ове одлуке уследиће одмах, те ће потребна именована службеника бити још у току ове буџетске године.

Горње Вам се доставља ради знања.“

Вест о васпостави Дирекције изазвала је најбољи ути-сак у свим круговима, јер ће се тиме побољшати незавидне саобраћајне прилике у Бановини, као и недовољне везе са пресгоницом и појединим крајевима.

Општински одбор одмах је сазвао пленарну седницу, са које је упућен поздрав и захвалност Краљ. Влади и Министру саобраћаја г. Радивојевићу, као и претседнику Ј.Н.С. г. Узуновићу. На тој седници је одлучено, да Општина дадне бесплатно електрично осветљење и воду за Дирекцију. Осим тога Општина је нашла и ставила на расположење 66 станова, колико је потребно за особље, које ће васпоставити Дирекције бити премјештено на Цетиње, а на случај изградње зграде за Дирекцију уступиће бесплатно земљиште.

Време је да и Архитектонско одељење Мин. грађевина доврши план и предрачун за будућу изградњу зграде Дирекције пошта и станице на Цетињу. Пре три године посао му је поверен, а г. Министар грађевина је обновио наредбу 4 априла о. г.

Зетски гласник, орган Краљ. банске управе на Цетињу, пише:

Вријеме је да Зетска секција Удружења п. т. службеника Југославије покаже знаке живота. Та секција је основана већ 1919 г. Животарила је и доцније везана са Дринском секцијом, док је према чл. 16 правила Удружења а сходно чл. 76 Чиновничког закона, одржата ванредна скупштина п. т. службеника Зетске бановине, на Цетињу, и ту образована Зетска секција. Управа П. т. удружења у Београду, окружницом бр. 136 од 21 јануара 1932, извјестила је секције свих бановина да је основана Зетска секција на Цетињу и да се као таква има од свију признати. Управа Удружења је братски поздравила оснивање Зетске секције, која је отпочела свој рад под претседништвом Максима Ивовића, управника п. т. станице Цетиње. Затим, а нарочито по смрти М. Ивовића наступио је застој.

Ми жалимо да је нова управа П. т. удружења, измењеним правилима, пресекала рад Секције на Цетињу. Избрисала је као да није ни постојала. Али, ето са васпоставом Дирекције, и секција Удружења ће васкрснути те показати животну снагу и способност за организацију.

У добар час!

ПИЛОТ — ТЕЛЕФОНИСКИЊА

Ових дана је положила дипломски испит за пилота г-ца Кристина Горишек, телефонскиња Главног телефона у Београду, ученица прве класе пилотске школе нашег Аеро клуба. Тако је она постала друга наша жена дипломирани

пилот. Она је, прошле јесени, већ била спремна, пре дипломског испита, за самостална летења, вршила их је и сама пилотирала. Диван пример даје ова млада и симпатична Словенка. Све своје слободно време она је посвећивала учењу пилотаже. После заморног рада у Телеф. централи, трчала је у Земун па на Аеродром. И успела је. Испит је полагала пред војном комисијом, коју је одредила Команда ваздухопловства, пред којом је пре ње положила испит г-ђа Даница Томић. Теоријски испит је положила на опште за-

Г-ђица ГОРИШЕК

довољство. Затим се прешло на практични испит који је обављен по киши и ветру. Тек што је запаљен мотор аероплана, отпочела је киша као из кабла. То није збунило ни комисију ни г-цу Горишек. Узлетела је одлично, право у облаке, који су били све тамнији. Силан ветар зањихао је аероплан, али је она успела да га одржи у равнотежи. Пошто је извела лет као што треба, са свима разним финесама, виражама и осмицама, г-ца Горишек се спустила на земљу идеално, баш на тачку коју јој је комисија одредила. Са и тим успехом извела је и све остале маневре. Сви су били необично задовољни. Комисија је била усхићена и дала оцену: одлично.

Учитељ летења г. Р. Котарац изјавио је, да се може рећи да је г-ца Горишек чак надмашила мушке другове у класи.

Лети, вели, одлично, и беспрекорно влада апаратом, почев од дизања са земље па све до спуштања. Има врло добро око за оцену отстојања при силажењу, а руку има сигурну.

У ваздуху, приликом заокрета, одлично нагиње аероплан, и благовремено га исправља. Познаје добро и мо-

тор, како на земљи тако и у ваздуху. Једном је осетила да јој мотор не ради добро, и на то по силажењу скренула пажњу. Мотор је прегледан, и нађено да заиста није исправан.

Моје мишљење, рекао је наставник, да ће ако одржава редовну тренажу, бити врло добар пилот. „Смисао за авијацију г-ђе Томић и г-це Горишек изненадио ме је. Од жена толико нисам очекивао.

Г-ца Горишек је одиста показала, попут других наших и страних телефонскиња, које су се истакле у миру и рату, колико може да се вине дух жене на разним пољима службе и социјалне делатности. Њен пример служи на част женама и понаособ нашим заслужним телефонскињама, којима желимо да се окрепе примером своје другарице, и да се уздигну и оне, које то још нису, изнад аутоматског мрзовољног схватања живота и службе. Тако ће и њихов положај бити све бољи.

ПОШТАНСКИ ВАЗДУШНИ САОБРАЋАЈ

НАЈБРЖИ ПОШТ. АВИОН

Најбржи поштански саобраћај на свету отворило је премеца немачко цивилно ваздухопловно друштво на линији Берлин—Беч—Београд—Солун—Атина.

Први авион „Blitz“ („Муња“), долетао је у Београд у 10:30 часова. Има свега један мотор од 630 коњских снага. До Београда је летео брзином од 320 км. а може да развије и брзину од 360 км.

То је поштански авион, али вози и путнике на линијама на којима има права. Може да носи седам особа, заједно са посадом. (Слика на стр. 139)

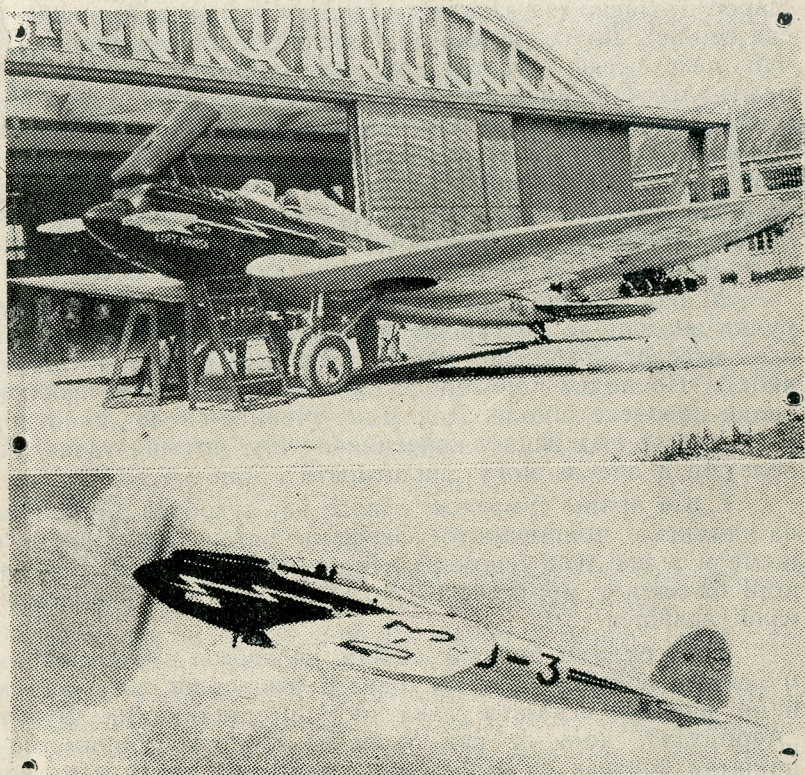
Највећа карактеристика овога авиона је то што се при уздизању точкови увлаче у крила, а дрљача у задни део трупа. Ово смањује отпор ваздуха и омогућује већу брзину у лету.

НА АЕРОДРОМУ „БЕОГРАД“ У ЗЕМУНУ, ИЗЛЕТ СЛУШАЛАЦА ЗИШЕГ
П. Т. ТЕЧАЈА РАДИ УПОЗНАВАЊА ПОШТАНСКОГ ВАЗДУШНОГ
САОБРАЋАЈА

Иницијативом г. *Бабића*, вишег саветника и наставника „Поштанске географије“ на вишем п. т. течају, и упелом интервенцијом инспектора Министарства г. *Јурачића*, директора вишег п. т. течаја — ми (слушачи) смо провели један дан на аеродрому „Београд“ у Земуну, ради упознавања ваздушних пошт. путева и начина размењивања пошт. зазора.

На савском пристаништу, 22 јула, група слушалаца — излетника расла је све више. Неко потајно задовољство и

радост оцртавала се на лицима свију нас. У 8 часова „Штросмајер“ нас носи пут Земуна. На броду весели разговор и песма и одједном — чују се звуци фруле (то наш „Ганди“ — колега г. Борић — забавља групицу излетника на крилу брода)! Са земунског пристаништа одлазе нас удобни аутобуси „Аеропута“ и одмах стављају на располагање свој путнички авион, да можемо сви летети по једанпут... Већ се једна групица диже у зрак. Поздрави, махање марамицама, одушевљење. Ускоро авион се спушта. Друга група одлази у ваздух: авион стартује, затим огромна хука мотора и — под собом имамо дивну панораму Саве, Дунава, Београда и околине!..

Горе: Пред хангаром „Аеропута“, — Доле: У лету без точкава

... Сигнал! То „Сидна“ (путнички авион француско-румунског друштва) стиже из Букурешта — на путу за Париз. Опет сигнал! „Луфтханза“ (путнички авион немачког друштва) стиже из Софије — на путу за Берлин. Авион бљешти на сунцу од сивог алуминиума. — На сваком делићу авиона опажа се немачка техника. Затим се ређају доласци

и одласци путничких авиона, „Аеропута“, „Сидне“, „Луфтханзе“ из Скопља, Загреба, Будимпеште, Беча, Берлина за Скопље, Загреб, Софију, Букурешт, Будимпешту и т. д.

У међувремену г. Бабић објашњава излетницима рад земунске аеродромске поште. Преко наше државе одржавају се пошт. ваздушне линије: Париз—Београд—Букурешт (француско-румунског друштва „Сидна“), Берлин—Београд—Софија (немачког друштва „Луфтханза“), Београд—Скопље и Београд—Загреб (нашег друштва „Аеропут“). Целокупна ваздушна пошта за земље ван Европе упућује се из наше државе у три правца. Прво, возом до Марсеља за линије: Марсељ—Алжир, Марсељ—Тунис и Марсељ—Мароко, затим Марсељ—Дакар (за западну Африку) — Јужна Америка (за све земље). Друго, возом до Берлина, а одатле авионом до Фридрихсхафена, а одатле повремено дирижбалом „Граф Цебелин“ од Фридрихсхафена а/м до Пернамбуко (Јужна Америка). Треће, возом до Атине а одатле ваздушном линијом: Лондон—Атина—Александрија—Караши—Делхи и Марсељ—Атина—Александрија—Караши—Сајгон (за земље источне Африке, Азије и Аустралије). На свима овим ваздушним линијама добија се у времену од 3—10 па и до 14 дана, што је велика добит за кориснике авионских пошиљања.

У аеродромском ресторану одржан је ручак. За време ручка владало је другарско расположења уз песму и свирку и — веселог „рапорта“ нашег „Бране“ (колеге г. Марковића)!. По подне посматрали смо пилотске вежбе јака цивилне пилотске школе. Док једна ученица смело „пилотира“ — дотле се код наших колегиница чује потајни узлах (желеле би и оне да могу „пилотирати“. Али ...)

... Са првим сумраком односе нас аутобуси „Аеропута“ на земунско пристаниште. За нама остаје аеродром, а са њиме и једна лепа успомена... Брод лагано плови за Београд, који бљешти у мору светлости. Овим је и наш једнодневни излет завршен.

Када будемо причали својим рођацима и познаницима о лепоти, вредности и сигурности ваздушног летења, тиме ћемо најбоље исказати захвалност претставницима друштва „Аеропута“, који су нам указали велико гостопримство и пријатан боравак на аеродрому, не жалећи труда и материјалних издатака ради уздизања и пропаганде младе авијације наше државе.

ПРЕДРАГ Ј. ДИМИТРИЈЕВИЋ,
слушалац Вишег п. т. течаја

ФИЛАТЕЛИЈА

Радујемо се што је основан Југословенски филателистички савез, о којему је писано на стр. 255 свеске за октобар 1931 и на стр. 153 свеске за мај 1932, као и о првој п. т. изложби која би се у вези са Савезом могла остварити. Са оснивачког збора Савеза поздрављен је наш уредник г. Шоћ.

Г. Вилим Грегорчић, раније претседник Хрватског фил. друштва, и Евген Дероко, ранији претседник Српског филателистичког клуба главни су претставници наше филателије. Први је и уредник стручног филателистичког часописа који од пре 15 г. излази у Загребу. У „Нашој пошти“ за април забележени су подаци за историју филателије, из пера г. Дерока који је отада објавио нове написе. У „Времену“ налазимо ове његове чланке:

26 марта Српски поштански жигови; 2 априла Српске п. карте; 9 априла Затворене дописне карте и упутнице краљевине Србије; 15-18 априла П. марке повучене из течаја; 23 априла Израда п. марака; 7 маја Филателистичке организације; 14 маја Нарочите марке о конгресу Пен клубова; 21 маја Wira; 28 маја Постанак и врста п. марака; 4 јуна Југословенски филателистички Савез; 11 јуна Погрешно штампање п. марке; 18 јуна Зупчане и незупчане марке; 25 јуна Боје п. марака; 2 јула Прештампане инвалидске марке 16 јула Наше п. марке на међународној филателистичкој изложби у Бечу; 30 јула Хартија п. марака; 6 августа Одабирање марака за збирку; 13 августа Поступање са маркама; 20 августа Чишћење марака; 3 септембра Ново издање наших п. марака.

„П. т. преглед“ је донео, у свесци за септембар уводни чланак г. Дерока „Увођење п. марака у „Србији“.

У СТРАНИМ ЗЕМЉАМА

Саобраћајни преглед, часопис за проучавање саобраћајно-привредних проблема, који издаје Мин. саобраћаја, под уредништвом д-ра Д. Мишића, вишег секретара истог Министарства, заслужује похвалу и тиме што није једностран. Бави се како разним проблемима тако и разним саобраћајним институцијама у земљи и на страни. У свесци од 10 августа објавио је напис д-ра Шоћа о Експлоатацији пошта и телекомуникацији у страним земљама. Преносимо неке податке:

Г. И. Ниландер, шеф статистике Главне управе пошта Шведске, публиковао је историју шведских пошта, у којој је донео и своју студију о процењивању прихода и расхода разних грана п. т. службе. Од нарочитог је интереса за управљаче стручњаке.

Аустралија. — Министар пошта је поднео народном претставништву извештај о финансијском рачуну пошта за 1931-2 г., који показује да је вишак прихода над расходима изнео 736.700 лира стерлинга.

Орган П. т. удружња жали се да у историји пошта Конфедерације никад се није толико мало, као последњих 16 месеци, водило рачуна о благостању п. т. особља.

Шпанија. — У целој земљи одржани су протесни збори п. т. особља, на којима је тражено побољшање стања појединих категорија особља и осуђена кобна политика главног управитеља пошта.

С. А. Д. — Нови министар пошта одржао је конференцију на којој је изложио свој програм. Изјаснио се за финансијску аутономију управе пошта. Објаснио је да вишак прихода над расходима није само последица опште кризе, већ да је постојао од 1919 год. Предузео је мере да дефицит смањи на половину, т. ј. да буде за 80 милиона долара мањи него у прошлој години. При томе смањивању неће бити отпуштен ни један службеник. Једино, старешине које се нису показали способним биће замењени новим и бољим, а тако и извесан број службеника који су се при изборима огрешили о пошт. службу. Предвиђа се да ће бити замењено 2.500 старешина. Г. Министар је означио низ мера да се саобраћај развије, јер је опао за читаву једну трећину. Међу тим мерама спада рационалнија експлоатација као и снижење такса. Такса за локални саобраћај, повећана, 6 јуна 1932, за $\frac{1}{3}$ биће снижена, да буде као пре повећања.

У истој свесци донео је студију Финансијског стања југословенских железница од инж. С. Ракочевића Пожељно би било да и п. т. служба пружи приказ истог проблема у вези са ангажованим инвестицијама те обртном главницом. Али као да дух новог времена бега од те установе. Много је старог а мало новог. То је једина струка у земљи чија је управа од 1930 год. остала без закона о својој организацији.

ПЕРСОНАЛНА ПИТАЊА

Најновијим унапређењима обухваћени су п. т. службеници који су оцењени одличним и врло добрим оценама а услов за унапређење испунили до 31 маја о. г. Предвиђа се да ће наредни предлог за унапређења доћи крајем новембра о. г.

О разумевању ст. 1 § 49 Ч. з.

У одговору на акт Мин. грађевина, којим је тражио објашњење, да ли се садањи в. д. управника Завода за метеорологију, пристав VI положајне групе, може поставити за

управника истог Завода V положајне групе, као на најнижу групу тога звања иако у садашњој VI групи није провео пуне 3 године, Главна контрола је известила да се, с обзиром на став I § 49 Ч. з. именовани не може наименовати на знање више групе, док у VI положајној групи не проведе 3 године, јер га Ч. з. од 1931 није затекао у звању управника Завода за метеорологију, па да би се могао користити бенефицијом из другог става чл. 252 пом. Закона, изузетно од наређења § 49 истог Закона. Бр. 10074. Из опште седнице Главне Контроле од 7. III. 1933).

О разумевању тач. 5 § 49 и § 62 Ч. з.

У одговору на акт Министра просвете, Главна Контрола је известила да у случају примене у тач. 5 § 49 Ч. з. нема места примени и § 62 истог Закона, пошто се пропис тач. 5 § 49 Ч. з. има сматрати као изузетак и од општег прописа предвиђеног у § 62 истог Закона. Приликом примене тач. 5 § 49 Ч. з., има се узети у обзир само пропис тач. 2 § 49 истог Закона т. ј. чиновник, који буде наименован на једно од звања предвиђених тач. 5 §§ Ч. з., може добити само најнижу групу тога звања, осим случаја ако долази са звања у ком је био на вишем положају. Приликом примене, пак, прописа § 58 Ч. з. има се узети у обзир пропис § 62 истог Закона. Став 2 § 59 не односи се на пензионисале чиновника. С обзиром на предње. Н. Н., инспектор Генералне дирекције вода у пензији и контрактуални наставник Пољопривредно-шумарског факултита у Београду, који је изабран за ванредног професора истог факултета у Београду, може бити постављен за ванредног професора универзитета IV положајне групе I степена.

Бр. 51104. Из опште седнице Главне контроле од 19 маја 1933)

НАПРЕДАК ЖЕЛЕЗНИЦА

Ни криза ни скраћени буџет не ометају напредак и иновације у нашој железничкој служби. Ничу нове пруге и нове станице. Особље се помаже морално и материјално. Није заборављена ни здравствена служба ни изградња стана. Пољопривредна служба допуњује те мере. Удружење особља, несметано, корача напред. Његово учешће на међународним скуповима је обезбеђено и ефикасно. Литература цвета. Од прошле године излази и „Железнички венац“, који је успео да буде поучно - забавно - књижевни часопис. Образовао је већ и своју Уметничку секцију, којој је циљ: 1) да скупи у једну заједницу све оне железничаре који се баве ма каквом уметношћу, музиком, певањем, новинарством, књижевношћу, сликарством, драмом, дикцијом итд. 2) Да

приређује уметничке концерте, предавања, конференције, конгресе у земљи и иностранству, приређујући излете и дужа путовања, ради репрезентовања жељезничких уметника, нарочито у иностранству. Железнице имају и сталну школу и своју штампарију. Најбоље стручне публикације у земљи потичу, из тога домена, „Јубиларна споменица српских железница“ ће бити значајно дело из наше културне историје. Алманаси излазе редовно, одлично уређени и опремљени. Библиотека и музеј не само што су уређени, већ се спреми и прва Железничка изложба. Успех је већ и по томе што се приватна и службена иницијатива не потиру већ једна другу помаже.

П. т. струка једнако прижељкује препород. Њен живот се огледа само на шалтерима, до којих публика долази да преда своје пошиљке. Кад ће и код нас доћи полет?

ЧИТУЉА

Крста Поповић, помоћник генералног директора Мин. пошта у пензији, напрасно је преминуо 9 септембра увече у Неготину. Био је активан члан п. т. т. струке, те, као претплатник „Наше поште“, и пријатељ њеног препорода, а као пензионер био је потпредседник Удружења Тимочана у Београду. Као члан Приређивачког одбора за прославу стогодишњице ослобођења Неготина и Крајине, отпутовао је на прославу где га и смрт затекла.

Наше саучешће породици.

ЋASOPISI I LISTOVI

Р. т. весник Мин. саобраћаја, у последњем броју је doneo неколико raspisa и приличан број личних вести.

Р. т. pregled је objavio svesku за septembar са овом садржином: Увођење р. марака у Србији, Основи из електротехнике, Telef. акустика, Туда струја, V. телефониа, Kazne. Последњи напис, г. Миомира Лј. Мићића, зналачки је obradio питање новчаних казни због неуредности. Његов закључак је тачан, јер показује неједнакост у примени казна. „Наша пошта“ је о томе писала и у св. за јун 1933. Г. Мићић би задужио струку, кад би анкету наставио те открио и узроке неправде коју реџито приказује.

Поштански задругар, службено гласило Задруге п. т. службеника и Господарско-примочне задруге, у Загребу, štiti материјалне и моралне интересе п. т. службеника. У броју за septembar donosi uvodni članak г. инж. Milosavljevića, „Bliža ekonomska prošlost i ekonomski momenat sadašnjosti“. Pisac, који је и pretседник Р. т. bolesничког друштва, препоручује osoblju крчење puteva удруженим snagama, у интересу svome, своје по-

rodice, svoje struke i države. G. Direktor ne sputava osoblje već ga vodi napretku.

Agilni g. Stevo Škrinjar u svom članku *Slavenstvo* želi da slovensku solidarnost sprovede i u redovima p. t. struke. *Opravdano!*

P o š t a r, strokovni list pošnih nameščenicev, od 15 septembra, uporno brani prava *Udruženja* p. t. zvaničnika i služitelja, sa predsednikom S. Vujasinovićem. Pored ostalog donosi napis „Čuvar t. t. linija i njegove dužnosti“ od M. Vasiljevića, čuvara linija.

Moramo napomenuti sa pohvalom da se „Poštar“ ne ugleda na „P. t. vesnik“ ili „P. t. pregled“, koji izlaze pod krovom Uprave pošta, već beleži da p. t. struka ima svoj časopis „Našu poštu“.

ОДГОВОРИ

„Наша пошта“ је у свесци за јануар 1928 саопштила имена својих с а р а д н и к а. У садржају за 1930 - 1 - 2 г. наћи ћете имена нових сарадника. У том садржају, који је раслазан уз свеску за јул 1933, наћи ћете податке о томе, што је писано о појединим гранама п. т. струке.

„Пријатељу“ који нам је упутио питање: „чему треба из прошлости прештампавати позиве за конкурс, као онај из 1841 у свесци за септембар, кад је то већ застарео метод рада“, одговарамо: Старим, добрим примерима треба увек подражавати. Потребна, која је онда постојала још ни данас није намирена. Једнако и данас као и онда тражи се један човек!

Žalimo što ne možemo odmah objaviti sve napise koje primamo. Ograničeni prostor smeta. Mole se saradnici i prijatelji da porade na prikupljanju pretplate, te time omoguću da časopis proširimo.

ILUSTROVANI P. T. KALENDAR

U polovini decembra izaći će iz štampe novi: *Ilustrovani Pošt.-telegr. telefonski Kalendar*“ za 1934 g., namenjen potrebama saobraćajnog sveta i stručnog osoblja, Kalendar će sadržavati pored velikog broja slika još veći broj pouka, jednako potrebnih poslovnim ljudima kao i ljudima iz struke. Obzirom na to, što je namenjen službenom osoblju; a preko njih u prvom redu svima privrednim, trgovačkim i industrijskim staležima, u njemu će svi ovi staleži naći zgodne reklame i oglase za svoje produkte, i na taj način, ulazeći u svako mesto naše kraljevine, vezano telegrafsko-telefonskim linijama i poštanskim putevima svi oni koji oglašuju, u isto vreme i reklamiraju svoje artikule i tamo, gde se često puta oseća živa potreba za podmirenje, a ne zna se: ni mesto, ni put, ni način kako će se one dobiti.

Takvoj potrebi treba da odgovori **Ilustrovani Pošt.-telegr.-telefonski Kalendar** uz sadejstvo svih p. t.f. službenika i svih poštanskih stanica u zemlji, pa zato oglasi u njemu imaju izvrsno dejstvo na sve slojeve našega naroda i zato svaka **bolja firma**, a naročito **svaki bolji hotel i banja**, **svaki sanatorijum**, **svako naše ostrvo i mesto na Jadranu** i **sva ona druga lepa mesta naše zemlje koja mame putnike i turiste svojim lepotama i svežinom**, treba da budu **oglašeni u ovome Kalendaru**, jer on dospeva u ruke najvećeg broja ljudi, najrazličnijih zanimanja koji obavljaju najrazličitije poslove, poštom, telegrafom, telefonom i radiom.

Pošta čini svakodnevne usluge poslovnom svetu pa se s pravom očekuje, da poslovni ljudi oglašuju u Poštanskom Kalendaru, a oglasiti se može svako za bagatelnu cenu od 20, 50 i 100 dinara najmanje!

Prikupljajući adrese i oglase iz svih krajeva naše zemlje i **inostranstva**, naš Kalendar ima zadatak; da pruži tačnu i jasnu sliku svih grana života naše zemlje, da postane jedna velika i vrlo informativna knjiga, neophodno potrebna svima privrednim krugovima i svima institucijama koje služe privredi, trgovini, industriji, bankarstvu i svima drugim granama narodne ekonomije i privrede, da ističe i prikazuje sve strane privrednog života i tako, postupno postane jedan opšti **Almanah i Trebnik** za sve poslovne ljude i pomogne Radu i Kapitalu, da udruženi moćno pomognu rascvet Trgovine i Industrije i snažno proizvedu strujanje ekonomskog života kroz sve gradove naše zemlje.

Osim ovoga, opisi i uputstva iz poštanske, telegrafsko-telefonske i radio službe, unutrašnje i međunarodne, poštanske, telegrafske i telefonske takse i tarife pružice svakome bez razlike mogućnost da se brzo, lako i jevtino snadje u svakoj prilici, pri upotrebi telegrafa i telefona, pri predaji paketa i drugih pošiljaka pošti i pri reklamacijama za sve slučajeve koji mogu da nastupe.

Oglasiti se može i **samo adresa**: u Adresaru, pod alfabetskim redom profesije koju oglasnik obavlja, i ona košta **samo 20 dinara**. Ako se hoće da se ta adresa i uokviri, urami, tada košta **40 dinara**. Želi li se neko oglasiti u knjizi, **po vrhu i po dnu teksta**, plaća za svaku adresu **50 dinara**. Mogu se zakupiti najviše 20 stranica.

Cela strana oglasa staje 600 dinara u oglasnom delu

Pola	"	"	300	"
Četvrt	"	"	150	"
Osmina	"	"	100	"

Oglasi na koricama po sporazumu. Na **prednjim stranicama**, između korica i naslova i u **sredini teksta** — knjige primaju se samo cele strane po 800 dinara.

Veličina kalendara spolja merena iznosi: 24x16 cm.

Pretplatiti se može na knjigu i oglase kod svake pošt. stanice, uputnicom ili na čekovni račun Br. 54.701. Sve ostalo po sporazumu.

Beograd

Vlasnik i Urednik

Garašaninova ul. br. 7-III

Milutin Vujadinović

Savetnik Min. Saobraćaja, Šef oteka za Međunarodne obračune Uprave Pošta i telegrafa

Mole se sve redakcije naših stručnih i profesionalnih glasila da ovaj poziv preštampaju u svojim izdanjima.

Уредници и власници,

Д-Р ПЕРО ШОЋ, министар у пензији, Крунска 29, и МИЛУТИН ВУЈАДИНОВИЋ, саветник Мин. саобраћаја, Гарашанинова 7.

Штампариа „ГРАФИКА“ М. Божиновић — Београд Космајска 51.